

Προστατεύοντας τους Αργυροπελεκάνους

Το Πρόγραμμα Pelican Way of LIFE έχει στόχο τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του Αργυροπελεκάνου μέσα από την υλοποίηση μιας σειράς δράσεων:

- **Δακτυλίωση και σήμανση** Αργυροπελεκάνων με δορυφορικούς πομπούς που μας επιτρέπουν να παρακολουθούμε τις μετακινήσεις τους και να αξιολογούμε νέες απειλές.
- **Προσδιορισμός περιοχών με αυξημένο κίνδυνο πρόσκρουσης** και λήψη μέτρων για πιο ασφαλείς γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- Παρακολούθηση περιοχών αναπαραγωγής με **περιπολίες** και λήψη μέτρων για τον **περιορισμό της όχλησης** και τη βελτίωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας του είδους.
- **Προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης** και **δράσεις ευαισθητοποίησης** με στόχο τη συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας και άλλων τοπικών φορέων στην προστασία του είδους.
- **Πρωώθηση του οικοτουρισμού** μέσα από ενημέρωση και κατάρτιση τοπικών φορέων με στόχο την ανάδειξη και την προώθηση της σημασίας του είδους σε τοπικό επίπεδο.

Βοήθησε κι εσύ να προστατεύσουμε αυτό το εμβληματικό είδος της ελληνικής φύσης!

- Κρατάμε αποστάσεις από τους χώρους όπου τα πουλιά τρέφονται ή αναπαύονται. Δεν πλησιάζουμε ποτέ τις θέσεις φωλιάσματος.
- Αν βρείτε τραυματισμένο Αργυροπελεκάνο (ή και άλλο είδος άγριου πουλιού), επικοινωνήστε με το κοντινότερο σε εσάς Κέντρο Περιθαψής Αγριών Ζώων.
- Εάν παρατηρήσετε δακτυλιωμένο Αργυροπελεκάνο, παρακαλούμε ενημερώστε την Ελληνική ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ Εταιρεία, αποστέλλοντας τη θέση όπου παρατηρήθηκε το πουλί, τον αριθμό του δακτυλιδίου (αν είναι εφικτό) και σχετικές φωτογραφίες:
> Με e-mail στο info@ornithologiki.gr
> Στις σελίδες της ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗΣ στο Facebook ή στο Instagram

Μάθε περισσότερα

Δράση για τον Αργυροπελεκάνο

Προστατεύοντας τους αρχαίους κατοίκους των υγροτόπων

Η σχέση με τον άνθρωπο

Απολιθώματα εκατομμυρίων χρόνων επιβεβαιώνουν τη διαχρονική παρουσία των πελεκάνων στον πλανήτη μας.

Στην Ελλάδα ήταν γνωστοί από την αρχαιότητα, με αναφορές στον Αριστοτέλη, τον Αριστοφάνη αλλά και σε αρχαίους και χριστιανικούς μύθους. Στις μέρες μας, το εντυπωσιακό πέταγμα και η ξεχωριστή εμφάνισή τους συνεχίζουν να εμπνέουν τους ανθρώπους.

Ο Αργυροπελεκάνος ειδικά, ήταν ανέκαθεν στενά συνδεδεμένος με τους ψαράδες στις περιοχές όπου διαχειμάζει και φωλιάζει. Παρόλο που παλαιότερα η σχέση τους ήταν ανταγωνιστική, σήμερα είναι σύμμαχοι, καθώς οι Αργυροπελεκάνοι αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης επισκεπτών (παρατηρητές πουλιών, φωτογράφοι, φυσιολάτρες), συμβάλλοντας στη διεθνή οικοτουριστική ανάδειξη περιοχών όπως η Λίμνη Κερκίνη!

Η μεγάλη δημοφιλία του Αργυροπελεκάνου οφείλεται και στις δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που υλοποιούνται, σε συνδυασμό με την εφαρμογή στοχευμένων δράσεων διατήρησης και έχουν συμβάλει στην επιβίωσή του.

Στόχος όλων μας είναι να παραμείνει ο Αργυροπελεκάνος ένα είδος - σύμβολο των υγροτόπων των Βαλκανίων, σε συνύπαρξη με τον άνθρωπο.

Ένα success story

Χάρη σε συστηματικές προσπάθειες διατήρησης, τις τελευταίες δεκαετίες καταγράφηκε σημαντική αύξηση του πληθυσμού των Αργυροπελεκάνων στην Ευρώπη και ειδικά στη μεγαλύτερη αποικία τους στη Μικρή Πρέσπα, με αποτέλεσμα, το 2017, το είδος από *Τρωτό* να κατατάσσεται πλέον στην κατηγορία *Σχεδόν Κινδυνεύον* (δηλαδή εκτός των κατηγοριών κινδύνου)!

Αυτό, φυσικά, δεν σημαίνει πως οι Αργυροπελεκάνοι είναι πλέον ασφαλείς. Η επιβίωση του είδους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνέχιση και την ορθή υλοποίηση των δράσεων διατήρησης που έχουν σχεδιαστεί. Άλλωστε, η επιδημία της γρίπης των πτηνών το 2022, μας υπενθύμισε και επιβεβαίωσε με τον χειρότερο τρόπο πόσο ευάλωτο είναι αυτό το είδος.

Αγίου Κωνσταντίνου 52, 10437 Αθήνα
Τηλ. 210 8228704 & 210 8227937
www.ornithologiki.gr

Επιμέλεια: Ρούλα Τρίγκου | Κείμενα: Victoria Saravia - Mullin & Γεωργία Αλεξοπούλου
Εικονογράφηση: Paper Goblin | Γραφιστική επιμέλεια: Freedagraphics Φρίντα Κρητικού
Φωτογραφίες: Θεόδωρος Ναζηριδης, Χρήστος Βλάχος, Bogdan Boen, Σπύρος Σκαρέας, Άρης Μανωλόπουλος, Λίλα Δερουγγέρη

Πελεκάνοι: οι αρχαίοι κάτοικοι των υγροτόπων

Οι πελεκάνοι είναι ένα από τα πιο αναγνωρίσιμα και δημοφιλή πουλιά που αναπαράγονται στην Ευρώπη και από τα αρχαιότερα είδη πουλιών της Γης, ταυτόσημα με τους υγρότοπους που αποτελούν τον φυσικό τους χώρο!

Στην Ελλάδα απαντούν δύο είδη πελεκάνων: ο Αργυροπελεκάνος (*Pelecanus crispus*) και ο Ροδοπελεκάνος (*Pelecanus onocrotalus*).

Ο **Ροδοπελεκάνος*** είναι μεγαλόσωμο πουλί με άνοιγμα φτερών που ξεπερνά τα 2,5 μέτρα. Είναι μετανάστης μεγάλων αποστάσεων που έρχεται στην Ελλάδα για να φωλιάσει την άνοιξη και επιστρέφει στην Αφρική το φθινόπωρο.

Ο **Αργυροπελεκάνος** είναι από τα μεγαλύτερα ιπτάμενα πουλιά στη γη, με βάρος που φτάνει τα 10 κιλά και άνοιγμα φτερών που ξεπερνά τα 3 μέτρα! Οι περισσότεροι Αργυροπελεκάνοι παραμένουν στη χώρα μας όλο τον χρόνο, πραγματοποιώντας μικρές μετακινήσεις μεταξύ υγροτόπων.

Άλλοτε ευρέως εξαπλωμένο είδος στην Ευρώπη και την Ασία, τον τελευταίο αιώνα οι πληθυσμοί του Αργυροπελεκάνου περιορίστηκαν σε ορισμένους μόνο υγρότοπους των Βαλκανίων, εξαιτίας ανθρωπογενών πιέσεων και άλλων απειλών, πολλές από τις οποίες αντιμετωπίζει ακόμη και σήμερα.

Σήμερα, είναι ένα διεθνούς ενδιαφέροντος απειλούμενο είδος για το οποίο η Ελλάδα φέρει μεγάλη ευθύνη, καθώς η χώρα μας φιλοξενεί το 20% του παγκόσμιου αναπαραγωγικού πληθυσμού του!

Εμβληματικός αλλά και απειλούμενος

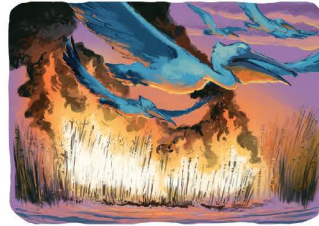

Όπως και άλλα υδρόβια είδη πουλιών, ο Αργυροπελεκάνος αντιμετωπίζει πολλές απειλές εξαιτίας της ανθρώπινης δραστηριότητας και της τρωτότητας των ενδιαιτημάτων του. Οι σημαντικότερες απειλές για το είδος είναι:

Πρόσκρουση με γραμμές, μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας:

μια συχνή απειλή για μεγαλόσωμα πουλιά όπως οι Αργυροπελεκάνοι, ειδικά όταν οι γραμμές βρίσκονται περιμετρικά και κατά μήκος των αποικιών τους.

Κλιματική αλλαγή: Ξηρασία, ακραίες καιρικές συνθήκες και υψηλότερες θερμοκρασίες ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην αναπαραγωγική επιτυχία του είδους κατά τα επόμενα χρόνια.

Άμεση δίωξη: στο παρελθόν, οι πελεκάνοι κυνηγούνταν από ψαράδες που τους έβλεπαν ως ανταγωνιστές στο ψάρεμα.

Απώλεια ενδιαιτημάτων:

οι υγρότοποι όπου φωλιάζουν οι Αργυροπελεκάνοι είναι οικοσυστήματα ιδιαίτερα ευάλωτα σε ανθρωπογενείς πιέσεις όπως η υπεραλίευση, η ανεξέλεγκτη παράκτια ανάπτυξη κ.λπ.

Όχληση: οι Αργυροπελεκάνοι φωλιάζουν συνήθως πάνω σε νησίδες που προσεγγίζονται εύκολα από ψαράδες, επισκέπτες, φωτογράφους κ.λπ. Κατά την κρίσιμη αναπαραγωγική περίοδο, τα πουλιά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα στην όχληση και κάθε παρουσία σε κοντινή απόσταση μπορεί να οδηγήσει σε εγκατάλειψη ή/και καταστροφή των φωλιών.

Τον Μάρτιο του 2022, ένα πολύ μεταδοτικό στέλεχος του ιού της γρίπης των πτηνών που είχε ήδη αποδεκατίσει πληθυσμούς πουλιών σε όλο τον κόσμο, έφτασε και στη Δυτική Ελλάδα, πλήττοντας ιδιαίτερα τη μεγαλύτερη παγκοσμίως αναπαραγωγική αποικία Αργυροπελεκάνων στη Μικρή Πρέσπα.

Μέσα σε λίγες εβδομάδες, πάνω από 1.700 πουλιά πέθαναν, υπενθυμίζοντας με τον σκληρότερο τρόπο το πόσο ευάλωτο είναι αυτό το εμβληματικό είδος και πόσο εύκολο είναι να εξανεμιστούν οι προσπάθειες δεκαετιών για την προστασία του.

Οι υγρότοποι των Αργυροπελεκάνων

Οι Αργυροπελεκάνοι σχηματίζουν αποικίες που συχνά αποτελούνται από εκατοντάδες πουλιά. Ως ψαροφάγα είδη, επιλέγουν υγρότοπους με άφθονη τροφή για τους ίδιους και τα μικρά τους.

Στη χώρα μας, αποικίες του είδους βρίσκουμε σε υγροτοπικές περιοχές με διαφορετικά χαρακτηριστικά: από τις φυσικές λίμνες του Βορρά έως τις παράκτιες λιμνοθάλασσες της Δυτικής Ελλάδας αλλά και σε τεχνητές λίμνες (Κερκίνη, Κάρλα) όπου έχουν κατασκευαστεί πλατφόρμες και νησίδες που ενισχύουν όχι μόνο την αναπαραγωγή του είδους αλλά και την τοπική οικονομία μέσω της ανάπτυξης του οικότουρισμού.

